

Gdańsk, 26.01.2024 r.

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych

dr hab. Wioletta Radziwiłłowicz, prof. UG
Zakład Psychologii i Psychopatologii Rozwoju
Instytut Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego

Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu

wpłynęło dnia 06.02.2024

2024/1571/2024

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Świątkowskiej-Stolarskiej
pt. *Charakterystyka funkcjonowania poznawczego młodszych adolescentów*
z *ponadnormatywną masą ciała*

Promotor: dr hab. n. o zdr. Monika Mak

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska Pani mgr Katarzyny Świątkowskiej-Stolarskiej pt. *Charakterystyka funkcjonowania poznawczego młodszych adolescentów z ponadnormatywną masą ciała* dotyczy bardzo istotnej problematyki ze styku kilku obszarów badawczych nauk medycznych, nauk o zdrowiu i psychologii. Dlatego podjęcie badań własnych przez Doktorantkę ma duże znaczenie poznawcze i praktyczne.

Dysertacja łącznie z bibliografią liczy 147 stron tekstu i została podzielona na streszczenia: polsko- oraz anglojęzyczne, wstęp, rozdział teoretyczny (zawierający trzy podrozdziały oraz podsumowanie) oraz trzy rozdziały empiryczne, wnioski, bibliografię oraz spis tabel i rysunków. Bibliografia zawiera bardzo dobrze dobraną polsko- oraz anglojęzyczną literaturę przedmiotu. Obejmuje ona ponad dwieście pozycji.

Za główny cel dysertacji doktorskiej Pani mgr Katarzyna Świątkowska-Stolarska uznała (Wstęp, s. 11) „troskę o zdrowie, rozumiane jako dobrostan psychofizyczny”. Może brzmiałoby trochę zręcznie, gdyby przeformułować ten skrót myślowy jako upowszechnienie wyników uzyskanych w badaniu młodzieży z chorobą, jaką jest otyłość (chorobą przewlekłą, cywilizacyjną i psychosomatyczną, nazywaną epidemią / pandemią XXI wieku), co może się przyczynić do podejmowania interdyscyplinarnych oddziaływań profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych.

Wracając do oceny rozprawy doktorskiej, novum w przeprowadzonym projekcie badawczym stanowi podjęcie badań nad funkcjonowaniem poznawczym młodzieży z otyłością. W polskiej literaturze przedmiotu brakuje badań z tego zakresu, zaś wnioski w światowej literaturze są często niejednoznaczne i niespójne.

Pod względem formalnym pracę oceniam wysoko. Doktorantka napisała ją w bardzo komunikatywny sposób, posługując się zrozumiałym językiem. Niewiele jest w niej skrótów myślowych (np. „odziaływania psychologiczne wobec nadmiernej masy ciała” zamiast „wobec osób z...” - s. 13, „składniki” zamiast „składowe” - np. s. 39, „funkcje zarządcze” zamiast „wykonawcze” - s. 64, 78, „metody... okazały się istotnymi moderatorami” zamiast „pamięć operacyjna oraz podejmowanie decyzji były istotnymi...” - s. 70, „długość zbierania danych” zamiast „czas trwania” – s. 75, „ocena procesów pamięci na materiale werbalnym” zamiast „ocena procesów pamięci werbalnej” – s. 85, „poziom” pamięci werbalnej / niewerbalnej” zamiast „efektywność” – s. 88, „niższy poziom hamowania poznawczego” zamiast „słabsze / bardziej utrudnione hamowanie; większe / bardziej nasilone trudności w zakresie hamowania” – s. 89, „wyższy poziom elastyczności poznawczej” zamiast „wyższa elastyczność” – s. 89, „pojedyncze dzieci” zamiast „niewiele dzieci [ile?], „stan nastroju” zamiast „nastroj” – s. 92, 98, 99, 101, 103, 104, 105).

Dość często zdarza się jednak rozpoczęcie zdań od nazwisk cytowanych badaczy (co trochę zakłóca płynność wywodu) oraz zbyt obszerne akapity, liczące ponad stronę (np. s. 16-18, 21-23, 32-33, 34-36, 45-46, 47-50, 53-55, 57-62, 64-65, 65-66, 69-71, 77-79, 109-111, 112-113, 117-119). Przed publikacją tych fragmentów tekstu należałoby oddzielić od siebie dające się wyodrębnić myśli, gdyż obecne ich nagromadzenie utrudnia recepcję tekstu. Ten łatwy do poprawy mankament jest łagodzony dobrymi wstępami i podsumowaniami każdego z podrozdziałów.

Wprowadzenie teoretyczne rozprawy, stanowiące pierwszy podrozdział teoretycznej części, Doktorantka rozpoczęła od charakterystyki otyłości, tj. jej diagnostyki, klasyfikacji i rozpowszechnienia zarówno wśród osób dorosłych, jak u dzieci i młodzieży. Dane, które wskazują na ponad siedmiokrotny wzrost wskaźnika otyłości u dzieci i młodzieży w porównaniu z 1975 rokiem, stanowią wielkie wyzwanie dla nauk medycznych i psychologicznych, i również dlatego podjęcie badań przez Panią mgr Katarzynę Świątkowską-Stolarską ma duże znaczenie społeczne. Tę część pracy Autorka kończy krótkim przedstawieniem możliwych przyczyn obecnego wzrostu powyższego wskaźnika, wskazując na wybuch pandemii COVID-19 w 2020 roku oraz jej konsekwencje, jak zamknięcie szkół i obiektów sportowych, nauka

zdalna i większa ekspozycja na bodźce żywieniowe wraz ze zwiększonym ryzykiem regulacji emocji poprzez jedzenie.

W dalszej części dysertacji Doktorantka prezentuje interdyscyplinarne podejście do otyłości. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj omówienie systemowych rozwiązań, dotyczących oddziaływań indywidualnych, lokalnych, krajowych i globalnych, ukierunkowanych na profilaktykę i terapię osób z otyłością. Zostały one opracowane przez WHO (2004/2011, 2014, 2018), Komisję Europejską (2014), Narodowy Program Zdrowia (2016-2020 / 2021-2025), Instytut Matki i Dziecka, Główny Inspektorat Sanitarny, Polską Federację Producentów Żywności, Uniwersytet Szczeciński i Pomorski Uniwersytet Medyczny.

W następnym podrozdziale pracy Pani mgr Katarzyna Świątkowska-Stolarska w dokładny sposób opisuje biologiczno - medyczną perspektywę otyłości, rozpoczynając od mózgowych mechanizmów odpowiadających za regulację zachowań żywieniowych i związków tych mechanizmów ze stresem, motywacją hedonistyczną i samokontrolą poznawczą. Mając na uwadze poszukiwanie przyczyn otyłości i konieczności leczenia przyczynowego podkreśla również wagę: 1. prowadzenia badań nad jednoczesnym działaniem czynników środowiskowych, epigenetycznych i międzygenowych oraz 2. uwzględniania w procesie diagnostycznym osób z otyłością czynników stricte biologicznych (np. zaburzenia endokrynne, zespoły genetyczne, uszkodzenie podwzgórza, działanie leków) oraz objawów psychopatologicznych (np. choroba afektywna dwubiegunowa, depresja, schizofrenia). Charakterystykę otyłości kończy w kolejnym podrozdziale opis oddziaływań dietetycznych ze wskazaniem zwiększenia aktywności fizycznej w taki sposób, by w przypadku dzieci celem zmiany stylu życia była nie tyle redukcja, co stabilizacja masy ciała, która umożliwiłaby obniżenie BMI wraz ze wzrastaniem dziecka.

W kolejnej, dobrze wyodrębnionej części pracy, jaką jest drugi podrozdział części teoretycznej, Doktorantka przedstawiła perspektywę psychologiczną, opisując kolejno: rodzinne uwarunkowania otyłości, czynniki leżące po stronie społeczeństwa i kultury, temperament i osobowość, emocje i stres oraz zaburzenia neuropsychiatryczne. Na marginesie, może (?) uzasadniona byłaby zamiana kolejności prezentowanych treści, np. od czynników indywidualnych, poprzez rodzinne, do społeczno - kulturowych. Część dotyczącą funkcjonowania systemu rodzinnego dzieci i młodzieży z nadmierną masą ciała Autorka słusznie konkluduje, że nie jest możliwe wyodrębnienie jego jednego modelu. Ponadto na uznanie zasługuje zachęta do eklektycznego łączenia paradygmatów psychologicznych

(psychoanalityczny, poznawczo - behawioralny, systemowy), które w różnorodny sposób starają się wyjaśnić wystąpienie otyłości u dzieci, a także dynamiczne, szczegółowe opisy procedur i wyników badań longitudinalnych oraz metaanaliz.

Omówienie czynników socjokulturowych Doktorantka rozpoczyna od historycznie uwarunkowanego niedostatku żywności, odmienne kojarzenie otyłości w zależności od statusu socjoekonomicznego i dobrobytu społeczeństw w krajach wysoko rozwiniętych i rozwijających się, przechodząc do stygmatyzacji społecznej osób z nadmierną masą ciała. Z perspektywy badań własnych szczególnie istotne są konsekwencje stygmatyzacji, jak intensyfikacja niezdrowych zachowań żywieniowych, doświadczanie chronicznego stresu i realizowanie potrzeby afiliacji poprzez wchodzenie w relacje z osobami o zbliżonym BMI. Utrzymaniu normatywnej masy ciała nie służy - co świetnie opisuje Autorka - rozwój technologiczny, który przyniósł zmniejszenie kosztów pożywienia oraz rozwój technologii cyfrowych, który wiąże się ściśle ze skróceniem czasu snu, podatnością na negatywny wpływ reklam, jak również kształtowaniem się tzw. ciałapozytywności, czyli promowaniem akceptacji różnych typów sylwetek. Podrozdział kończą rozważania na temat medykalizacji otyłości, której następstwem jest umniejszanie znaczenia środowiskowych uwarunkowań otyłości.

W następnym podrozdziale w sposób ponadprzeciętnie rzetelny i szczegółowy Doktorantka omawia czynniki temperamentalne i osobowościowe, które sprzyjają rozwojowi otyłości bądź stanowią czynniki ochronne, a także predyktory efektywności terapii. Klarowne opisy procedur badawczych, wyników, ich interpretacji i wniosków z badań innych Autorów należy ocenić bardzo wysoko. Identyczna uwaga dotyczy również znaczenia stresu i radzenia sobie z nim oraz procesów emocjonalnych (przetwarzanie emocjonalne, regulacja emocji, aleksytymia itd.) w rozwoju jedzenia emocjonalnego i otyłości. Jednocześnie trzeba podkreślić, że Doktorantka dokonuje umiejętnej syntezy danych oraz ich krytycznej analizy.

Kolejny rozdział przybliży dwukierunkowe powiązania między otyłością a zaburzeniami neuropsychiatrycznymi. Jedne z najistotniejszych wydają się tutaj mechanizmy biologiczne (jak: procesy zapalne w OUN, dysregulacja osi stresu oraz zaburzenia równowagi mikrobioty jelitowej), a także występowanie zaburzeń nastroju [depresji (wraz z martwieniem się o zdrowie i wygląd) i choroby afektywnej dwubiegunowej], zespołu nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi i schizofrenii. Doktorantka wskazuje na potrzebę monitorowania masy ciała pacjentów doświadczających różnorodnych objawów psychopatologicznych i uwzględniania zaburzeń współwystępujących z otyłością, zaś

w konsekwencji konieczności prowadzenia interdyscyplinarnej, kompleksowej diagnostyki oraz opieki nad osobami z otyłością.

Jest zatem logiczne, że następny rozdział dotyczy analizy oddziaływań psychologicznych. Na szczególną uwagę zasługuje w nim przedstawienie różnic między psychoterapią prowadzoną w paradygmacie behawioralnym i poznawczo - behawioralnym, wraz z ilustracją drugiego nurtu interesującą analizą kazuistyczną (tzw. hipotetyczny pacjent), w paradygmacie terapii akceptacji i zaangażowania (ACT).

Trzeci podrozdział teoretycznej części rozprawy stanowi opis funkcjonowania poznawczego osób z otyłością. Rozpoczyna go pogłębiona, krytyczna charakterystyka pojęć inteligencji i funkcji poznawczych, jakim są: pamięć oraz funkcje wykonawcze. Uwzględnia ona zmiany rozwojowe związane z wiekiem i dojrzewaniem OUN (szczególnie kory przedczołowej), a także rolę procesów poznawczych w tzw. zarządzaniu masą ciała. Następnie Doktorantka w bardzo dokładny sposób zreferowała wyniki badań empirycznych nad powiązaniem między nadwagą i otyłością a inteligencją i funkcjami poznawczymi. Ze szczególnym namysłem przedstawiła najważniejsze wnioski płynące z ponad dwustu publikacji z XXI w., a także rekomendacje dla profilaktyki, oddziaływań medycznych, terapeutycznych oraz możliwe kierunki dalszych badań (Martinez i in., 2019). Przypuszczam, że tabelaryczne ujęcie tak wielu spójnych i potwierdzonych, a także niejednoznacznych oraz sprzecznych wniosków jeszcze bardziej uzmysłowiłoby, jak złożonej rzeczywistości badawczej dotyczy praca Autorki.

Całość teoretycznej części rozprawy kończy dwustronicowe, bardzo dobrze napisane podsumowanie, w którym oprócz wymienionych w niniejszej recenzji zagadnień na uwagę zasługuje bardzo ważny problem w praktyce klinicznej, jakim jest długoterminowe utrzymanie redukcji masy ciała. Ten wątek towarzyszył rozważaniom Doktorantki w całej teoretycznej części pracy.

Podsumowując część teoretyczną rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Świątkowskiej-Stolarskiej stwierdzam, że w kompletny sposób przedstawiła ona tezy, które były podstawą zaplanowania projektu badań empirycznych. Część teoretyczna pracy stanowi bardzo udaną próbę usystematyzowanego uporządkowania definicji oraz zakresu pojęciowego wszystkich zmiennych, jakie zainteresowały Doktorantkę. Obszerne części tekstu kończą bardzo dobrze przygotowane wstępy i podsumowania treści.

Empiryczną część rozprawy rozpoczyna omówienie przedmiotu i celów badań własnych, jakimi były (s. 82): 1. Porównanie sprawności pamięci werbalnej, pamięci niewerbalnej, hamowania poznawczego oraz elastyczności poznawczej między młodszymi adolescentami z nadwagą, z otyłością oraz masą ciała w normie. 2. Porównanie sprawności pamięci werbalnej, pamięci niewerbalnej, hamowania poznawczego oraz elastyczności poznawczej między młodszymi adolescentami z ponadnormatywną masą ciała oraz z masą ciała w normie. 3. Kontrolowanie sprawności w zakresie inteligencji płynnej oraz nasilenia objawów depresyjnych w badanej grupie. Celowe byłoby wpisanie cytowanych w części teoretycznej autorów, tuż przed wymienieniem celów badawczych, w miejscach, kiedy jest mowa o przeglądach badań, metaanalizach i braku spójności wyników. Może uzasadnienie sformułowanych dwóch głównych oraz czterech pytań badawczych, a także dwóch hipotez głównych i pięciu uszczegóławiających byłoby bardziej klarowne, gdyby Autorka z perspektywy własnych celów zestawiała (np. w formie zbiorczej tabeli) najistotniejsze wnioski z innych badań.

Niemniej pytania i hipotezy badawcze są bardzo dobrze sformułowane, z zastosowaniem języka zmiennych psychologicznych, bez dość częstego w rozprawach doktorskich mieszania płaszczyzn myślenia poprzez wprowadzanie pojęć statystycznych. Jedynie w hipotezie 7 (s. 83) można byłoby zastanowić się, czy jest korzystniej zamienić pojęcie sprawność „domen poznawczych” na „funkcje poznawcze”.

Kolejna część pracy to opis badanej grupy, czyli łącznie 94 dzieci w wieku 10 - 13 lat ($M = 11,95$) z niemal równolicznym podziałem na płeć. Grupę kontrolną stanowiło 42 dzieci, z nadwagą 22 dzieci, z otyłością 30 dzieci, co łącznie wskazuje na 52 dzieci z ponadnormatywną masą ciała. Większość tych dzieci była pacjentami Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1 Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Badania, samodzielnie przeprowadzone przez Autorkę dysertacji, były bardzo czasochłonne i zajęły ok. dwustu godzin lekcyjnych. Formalny mankament ten części pracy dotyczy kwestii, że jeden bardzo obszerny akapit de facto zawiera opis procedury badawczej (dlatego powinien być przeniesiony do podrozdziału 3.6). Podobnie, tabela 2 (s. 92) z charakterystyką badanej grupy powinna być przeniesiona do właściwego podrozdziału (3.3; s. 84).

Przed rozpoczęciem badań Doktorantka uzyskała zgodę rodzica / opiekuna oraz badanego dziecka. Najprawdopodobniej otrzymała również zgodę komisji badań etycznych, choć w rozprawie brakuje tej informacji czy załącznika.

Można sformułować pytanie dotyczące procedury, czy wypełnianie - zawsze w pierwszej kolejności - kwestionariusza służącego do subiektywnej oceny nasilenia objawów depresyjnych mogłoby wpłynąć na obniżenie zaangażowania w podejmowanie dalszego wysiłku poznawczego, szczególnie w przypadku dzieci, u których występowało przynajmniej niskie nasilenie objawów depresyjnych. Grupa ta była liczna, gdyż stanowiła 26,6% badanych (s. 92). Zdaję sobie jednak sprawę, że procedura łączenia badania indywidualnego z grupowym mogła utrudniać jej elastyczność.

Istotna uwaga dotyczy także braku uwzględnienia w badaniu własnym zmiennych, które Doktorantka z dużą wnikliwością analizowała w teoretycznej części pracy, a które mogłyby się przyczynić do eksploracji powiązań między otyłością i funkcjonowaniem poznawczym. Mam na myśli nie tylko podstawowe zmienne socjodemograficzne (miejsce zamieszkania dziecka, posiadanie rodzeństwa [jego znaczenie w procesach modelowania], wykształcenie rodziców), ale przede wszystkim stan zdrowia dziecka, współwystępujące choroby somatyczne, występowanie otyłości u dziadków, rodziców i rodzeństwa, aktywność fizyczną dziecka oraz aktywność zabawową i uczenie się, zdobywanie informacji (oraz dezinformacji) z zastosowaniem sprzętu elektronicznego. Niektóre spośród tych zmiennych, ale także wiele innych, Doktorantka wymieniła w ostatniej części pracy wśród rekomendacji dla przyszłych badań naukowych.

Kolejna część rozprawy, czyli opis narzędzi badawczych jest rzetelny. Autorka do zbadania dzieci zastosowała bardzo rozpowszechnione w badaniach i praktyce narzędzia: Kwestionariusz do diagnozy depresji u dzieci i młodzieży (CDI 2), Test matryc Ravena, Test 10 słów, Test złożonej figury Rey'a, Test Stroopa, Test go/no go w wersji komputerowej oraz Test sortowania kart Berga w wersji komputerowej. Wysoko należy ocenić czytelne tabelaryczne (s. 87 – 89) przedstawienie zmiennych wraz z ich operacjonalizacją.

Przechodząc do oceny analiz statystycznych, były one przeprowadzone za pomocą odpowiednich narzędzi, zaś wyniki analiz zostały przedstawione na czytelnych, estetycznie przygotowanych rycinach. Wszystkie wyniki analiz różnic międzygrupowych w zakresie nasilenia objawów depresyjnych, inteligencji płynnej i funkcji poznawczych zostały podsumowane w tabeli (s. 106). Być może zastosowanie bardziej zaawansowanych i wielostronnych metod analiz statystycznych przyniosłoby bardziej pogłębione odpowiedzi

o powiązania między wszystkimi badanymi zmiennymi i wydobyłoby potencjał badań, np. dowodząc heterogeniczności badanej grupy.

Następna część pracy zawiera omówienie rezultatów badań własnych, które były niezgodne z większością - najczęściej sprzecznych lub niespójnych - wyników uzyskanych przez innych autorów. Wyniki przedstawione przez Autorkę nie pozwalają na potwierdzenie ani jednej spośród hipotez badawczych. Wskazują one jednak na kilka tendencji statystycznych: 1. nieco niższą inteligencję płynną w grupie adolescentów z otyłością w porównaniu z adolescentami z masą ciała w normie, 2. wyższe nasilenie objawów depresyjnych u młodszych adolescentów z nadwagą, w porównaniu do grupy kontrolnej, 3. silniejsze hamowanie poznawcze w zakresie kontroli interferencji u młodszych adolescentów z ponadnormatywną masą ciała i obniżonym nastrojem, w porównaniu do młodszych adolescentów z masą ciała w normie i obniżonym nastrojem. Generalnie, interpretacja wyników badań własnych została napisana z ostrożnością, właściwym namysłem, logicznym wypunktowaniem wyjaśnień, przywoływaniem tez i wyników badań innych autorów, które zostały opisane w teoretycznej części rozprawy. Szczególnie interesujący jest tutaj wątek zmian rozwojowych związanych z wiekiem dzieci, dojrzewaniem OUN i rozwojem poznawczym. Możliwe, że są one bardziej istotne dla wyników badań własnych niż masa ciała zbadanych dzieci.

W ostatniej części pracy Doktorantka zaprezentowała dojrzałą postawę badacza, zdając sobie sprawę z ograniczeń własnych badań, jak liczba zbadanych dzieci, odmienne warunki prowadzenia badań w szpitalu (dzieci były w trakcie diagnostyki medycznej, a rodzice wyrażali zgodę na badania psychologiczne) oraz szkołach, przekrojowy charakter badań, tylko subiektywna ocena nasilenia objawów depresyjnych, wykorzystania BMI jako jedynego wskaźnika masy ciała, brak danych o czasie trwania otyłości, czy następstwa pandemii COVID, związane z nasilonym doświadczaniem stresu, zaburzeń snu, objawów depresyjnych, lękowych, używaniem substancji psychoaktywnych oraz deficytami poznawczymi. Świadomość tych ograniczeń stanowiła punkt wyjścia do sformułowania przez Autorkę wskazówek dotyczących kontynuacji planów badawczych, dotyczących np. przeprowadzenia badań longitudinalnych oraz interwencyjnych, uwzględniania wskaźników otyłości centralnej, zbadania różnorodnych czynników indywidualnych i rodzinnych, a także innych zmiennych, jak hamowanie reakcji na wzrokowe bodźce związane z niezdrowym wysokokalorycznym jedzeniem.

Rozprawę kończą rekomendacje dla oddziaływań praktycznych, przede wszystkim uwzględnienie treningu funkcji wykonawczych u osób z nadwagą i otyłością. Badania wskazują na skuteczność treningów: hamowania poznawczego, redukcji tendencyjności uwagi oraz epizodycznego myślenia o przyszłości, a także leczenia neuromodulacyjnego opartego na stymulacji grzbietowo-bocznej kory przedczołowej i podwzgórza. Dotychczas zostało opublikowanych niewiele wyników badań. Ich rezultaty są jednak na tyle obiecujące, że celowe jest ich kontynuowanie, by uzyskać poprawę wskaźników profilaktyki oraz skuteczności terapii osób z nadwagą i otyłością. Bardzo interesująca jest również propozycja Autorki, dotycząca opracowania i upowszechnienia samoopisowego narzędzia, dzięki któremu możliwa byłaby kompleksowa ocena ich zasobów oraz trudności w funkcjonowaniu psychospołecznym. Konkludując, rekomendacje zostały przedstawione przez Doktorantkę z dużym zapałem problematyki i zaangażowaniem psychologa - praktyka.

Cała rozprawa została napisana w bardzo rzetelny sposób. Jej Autorka zaprojektowała bardzo wartościowe i użyteczne klinicznie badanie oraz samodzielnie przeprowadziła badania, które były czasochłonne i trudne do wykonania podczas pandemii. Pomimo że nie potwierdziły się żadne z założeń badawczych, potrafiła ona tak umiejętnie dokonywać analiz i syntezy wyników badań innych autorów, że umożliwiło to sformułowanie inspirujących wskazówek dla przyszłych badań naukowych oraz praktyki klinicznej.

Podsumowując, stwierdzam, że zrecenzowana rozprawa w pełni spełnia standardy stawiane rozprawom doktorskim o charakterze empirycznym. Rozprawa doktorska Pani mgr Katarzyny Świątkowskiej-Stolarskiej pt. *Charakterystyka funkcjonowania poznawczego młodszych adolescentów z ponadnormatywną masą ciała*, przygotowana pod kierunkiem Pani dr hab. Moniki Mak, odpowiada warunkom określonym w art. 187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm., uzasadnia nadanie Jej stopnia doktora nauk o zdrowiu i dalszy udział w przewodzie doktorskim.

W. Radwiniewicz